

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 1 maart 2002 houdende de hervorming van het stelsel van de aanmoedigingspremies in de privésector en het besluit van de Vlaamse Regering van 3 mei 2002 tot instelling van de aanmoedigingspremies in de Vlaamse private sociale profitsector

Samenvatting

Voorliggende beslissing stelt een aanmoedigingspremie voor bij het nemen van ouderschapsverlof met 1/10de onderbreking voor de privésector en de social profitsector.

De aanmoedigingspremie is een aanvullende uitkering van de Vlaamse overheid die werknemers in de privésector of social profitsector krijgen bovenop de onderbrekingsuitkering van de RVA bij het nemen van tijdskrediet of één van de thematische verloven (ouderschapsverlof, verlof voor medische bijstand, palliatief verlof).

Momenteel is er een aanmoedigingspremie voorzien bij een volledige onderbreking, een vermindering tot de helft van de prestaties en een onderbreking van de voltijdse tewerkstelling met 1/5de. De maximumduur van de aanmoedigingspremie bedraagt 12 maanden.

Sinds 1 juni 2019 zijn de mogelijkheden tot het opnemen van ouderschapsverlof in de federale regelgeving uitgebreid. Als een werknemer voltijds werkt, kan hij/zij nu ook 1/10de ouderschapsverlof opnemen. Daardoor kan de werknemer zijn prestaties verminderen met één dag om de twee weken of met een halve dag per week.

De Vlaamse regelgeving m.b.t. de toekenning van de aanvullende aanmoedigingspremie bovenop de onderbrekingsuitkering van de RVA laat op dit moment echter niet toe om een aanvullende aanmoedigingspremie te ontvangen wanneer de werknemer gebruik maakt van deze nieuwe mogelijkheid om met 1/10de te onderbreken.

Het voorliggende ontwerpbesluit wil dan ook het toekennen van een aanmoedigingspremie bij het nemen van ouderschapsverlof met 1/10de onderbreking mogelijk maken vanaf 1 september 2020. Dit zowel voor de privésector als voor de social profitsector.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Vlaams regeerakkoord

Met deze nota geven we uitvoering aan de volgende passage uit het regeerakkoord:

“De afgelopen jaren nam het aantal tweeverdieners- en eenoudergezinnen en alleenstaanden toe. Met het oog op het vereenvoudigen van de combinatie van werk en privé en om zo de werkzaamheidsgraad verder te verhogen (p. 79):

- [...]

- *we ondersteunen het flexibeler ouderschapsverlof door het pro rata toekennen van de aanmoedigingspremie (p. 80)."*

Het Vlaams regeerakkoord stelt dus dat de Vlaamse overheid het recht op de aanmoedigingspremie wil voorzien bij de nieuwe federale mogelijkheid om ouderschapsverlof flexibeler op te nemen. Meer specifiek wil de Vlaamse regering een aanmoedigingspremie voorzien bij opname van ouderschapsverlof met een onderbreking met 1/10de.

Beleidsnota

Met deze nota geven we uitvoering aan de volgende passage uit de beleidsnota:

"We vereenvoudigen de combinatie van arbeid en privé voor alle gezinnen om de werkzaamheidsgraad verder te verhogen. Naast meer flexibele en betaalbare kinderopvang afgestemd op werkende ouders (en werkzoekenden die een opleiding of intensieve begeleiding volgen) – waarvoor het beleidsdomein Welzijn instaat (zie hoger) – kijken we hierbij vooral naar dienstencheques en thematische verloven."

"We ondersteunen het flexibeler ouderschapsverlof door het pro rata toekennen van de aanmoedigingspremie. Zo nemen we het initiatief om – in navolging van de federale overheid – ook met de aanmoedigingspremies het 1/10de ouderschapsverlof te ondersteunen."

Deze passage behoort tot:

- Beleidsveld: 'Werk'
- Strategische doelstelling 2: 'Sterkere loopbanen binnen een stimulerend leerklimaat'
- Operationele doelstelling VI.2.1.: 'Een betere combinatie van arbeid en privé nastreven voor alle werkenden'
- Inhoudelijk structurelement: 'Loopbanen'

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan:

- het taal- en wetgevingsadvies nr. 2020/73 en 2020/74 van 11 maart 2020;
- het advies van de Inspectie van Financiën van 24 maart 2020.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het voorliggende ontwerpbesluit focust op de hervorming van de aanmoedigingspremie voor het nemen van ouderschapsverlof met 1/10de onderbreking voor de privésector en de social profitsector.

De aanmoedigingspremie is een aanvullende uitkering van de Vlaamse overheid die werknemers in de privésector of social profitsector krijgen bovenop de onderbrekingsuitkering van de RVA bij het nemen van tijdskrediet of één van de thematische verloven (ouderschapsverlof, verlof voor medische bijstand, palliatief verlof).

Afhankelijk van de sector en het soort aanmoedigingspremie zijn er verschillende bedragen voorzien. We focussen hier op de aanmoedigingspremie bij opname van ouderschapsverlof, gezien de wijziging aan de besluiten hier om gaat.

Onderbreking	RVA	AWAP – PR (bruto)	AWAP-SP (bruto)
Volledig	€ 834,90	€ 201,89	€ 566,62
Halftijds	€ 417,44	€ 134,59	€ 300,14
1/5	€ 141,62	€ 67,30	€ 168,24

Momenteel is er een aanmoedigingspremie voorzien bij een volledige onderbreking, een vermindering tot de helft van de prestaties en een onderbreking van de voltijdse tewerkstelling met 1/5de. De maximumduur van de aanmoedigingspremie bedraagt 12 maanden.

Sinds 1 juni 2019 zijn de mogelijkheden tot het opnemen van ouderschapsverlof in de federale regelgeving uitgebreid. Als een werknemer voltijds werkt, kan hij/zij nu ook 1/10de ouderschapsverlof opnemen. Daardoor kan de werknemer zijn prestaties verminderen met één dag om de twee weken of met een halve dag per week.

De Vlaamse regelgeving m.b.t. de toekenning van de aanvullende aanmoedigingspremie bovenop de onderbrekingsuitkering van de RVA laat op dit moment echter niet toe om een aanvullende aanmoedigingspremie te ontvangen wanneer de werknemer gebruik maakt van deze nieuwe mogelijkheid om met 1/10de te onderbreken.

Het voorliggende ontwerpbesluit wil dan ook het toekennen van een aanmoedigingspremie bij het nemen van ouderschapsverlof met 1/10de onderbreking mogelijk maken vanaf 1 september 2020. Dit zowel voor de privésector als voor de social profitsector.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1.

De definitie van deeltijdse loopbaanonderbreking wordt gewijzigd in artikel 1 zodat ook de nieuwe opnamevorm van ouderschapsverlof met 1/10de onderbreking wordt gevat.

Artikel 2.

Artikel 2 bepaalt de hoogte van de aanmoedigingspremie voor de werknemer die zijn arbeidsprestaties vermindert met 10% van de voltijdse arbeidsregeling en voor aanvang van het zorgkrediet tewerkgesteld is geweest in een voltijdse arbeidsregeling (privé) of tewerkgesteld is geweest in een arbeidsregeling die minimaal 75% van de voltijdse arbeidsregeling bedraagt (social profitsector) .

Artikel 3. privésector

Aangezien de aanmoedigingspremie voor een werknemer, als vermeld in artikel 2, niet vroeger dan 1 september 2020 wordt toegekend, wordt de terugwerkende kracht, zoals bepaald in artikel 21 van het BVR, voor deze premies beperkt tot en met de datum van inwerkingtreding.

Artikel 3. social profitsector en artikel 4 privésector

De inwerkingtredingsdatum, zijnde 1 september 2020, wordt bepaald in respectievelijk artikel 3 en 4. Deze aanmoedigingspremie kan slechts vanaf deze datum worden toegekend.

Artikel 4. social profitsector en artikel 5 privésector

Ten slotte bevat het laatste artikel de uitvoeringsbepaling.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Begroting

De aanmoedigingspremies zijn ingeschreven in de begroting onder begrotingsartikel JB0-1JDB2EB-WT, meer specifiek programma JD205 (social profitsector) en JD207 (privésector).

Voor 2020 zijn volgende budgetten voorzien:

- JD205: 4.884 K euro
- JD207: 14.403 K euro

Impact op apparaatskredieten

De kost van aanpassing aan de applicatie die de aanvragen aanmoedigingspremies verwerkt en uitbetaalt, wordt geraamd op 15 K euro. Dit budget is voorzien binnen het reguliere ICT-budget.

Impact op beleidskredieten

Hieronder volgt een inschatting wat de kosten en/of besparingen zijn die een invoering van deze aanmoedigingspremie bij 1/10de vermindering met zich meebrengt.

I. Bedrag aanmoedigingspremie (per maand)¹

De hoogte van de aanmoedigingspremie bij opname van ouderschapsverlof met 1/10de zal € 33,65 (bruto) voor werknemers in de privésector en € 84,12 (bruto) in de social profitsector bedragen. Dit is de helft van wat voor vermindering met 1/5de wordt toegekend.

Onderbreking	RVA	AWAP – PR (bruto)	AWAP – SP (bruto)
Volledig	€ 834,90	€ 201,89	€ 566,62
Halftijds	€ 417,44	€ 134,59	€ 300,14
1/5	€ 141,62	€ 67,30	€ 168,24
1/10	€ 70,81	€ 33,65	€ 84,12

In de privésector is nog een extra premie voorzien voor alleenstaande ouders. Deze bedraagt 49,8 euro.

II. Aantal fysieke eenheden ouderschapsverlof 1/10de onderbreking²

Onderstaande tabel geeft het aantal fysieke eenheden³ van ouderschapsverlof met 1/10de weer per maand in 2019. Het gaat om het aantal betalingen per maand dat betrekking heeft op een vermindering met 1/10.

¹ Bron cijfers: DWSE – februari 2020

² Bron cijfers: Directie Statistieken RVA – februari 2020

³ Met het aantal fysieke eenheden in een bepaalde maand bedoelen we het aantal uitgevoerde betalingen tijdens die maand, indieningsmaand genoemd. Tijdens een indieningsmaand kunnen meerdere betalingen voor één persoon verricht worden. Een betaling kan immers betrekking hebben op een maand in het verleden. De maand waarop een betaling betrekking heeft wordt referentemaand genoemd. De RVA-betalstatistieken zijn gebaseerd op de indieningsmaand, niet op de referentemaand. Het begrip fysieke eenheden verwijst dus niet naar het aantal betaalde personen.

Voorbeeld:

De heer Jansen heeft voor de (referte)maanden april en mei 2016 recht op een bedrag van 700 €, respectievelijk 630 €. Zijn uitbetalingsinstelling dient beide betalingen in bij de RVA in mei 2016. In de betaalstatistieken van

Aantal fysieke eenheden – Ouderschapsverlof – Vlaams gewest	
201906	35
201907	164
201908	375
201909	1.507
201910	2.054
201911	2.466
201912	2.528

RVA schat dat op kruissnelheid er ongeveer 3.500 betalingen per maand zullen zijn.

III. Aantal aanvragen aanmoedigingspremie in nieuwe situatie (DWSE)

Aanvragen 1/10

In 2019 zijn er een 100-tal aanvragen geweest tot het verkrijgen van een aanmoedigingspremie bij deze nieuwe federale mogelijkheid en dus geweigerd⁴.

Dit gaat uiteraard enkel over diegene die een aanvraag tot verkrijgen van een aanmoedigingspremie hebben ingediend. Diegene die op voorhand kennis hadden van het ontbreken van het recht op een aanmoedigingspremie in deze situatie, of die zich op voorhand hierover hebben geïnformeerd, zijn niet gevat in deze cijfers, waardoor deze niet bruikbaar zijn voor de inschatting.

Aanvragen bovenop federale uitkering

Het is moeilijk te bepalen hoeveel personen die 1/10de ouderschapsverlof opnemen ook effectief een aanmoedigingspremie (kunnen) aanvragen. Om een inschatting te maken, vergelijken we het aantal betalingen per maand door RVA bij 1/5de onderbreking ouderschapsverlof en het aantal betalingen aanmoedigingspremies bij 1/5de onderbreking ouderschapsverlof in het jaar 2018⁵:

Maand	Privé	Social profit	Totaal	Federaal	percentage
Januari	4719	435	5154	23037	22%
Februari	4689	421	5110	23265	22%
Maart	4755	392	5147	23777	22%
April	4605	404	5009	23649	21%
Mei	4717	419	5136	23912	21%
Juni	4960	453	5413	23626	23%
Juli	4938	434	5372	22053	24%
Augustus	4550	392	4942	21561	23%
September	4396	382	4778	22812	21%
Oktober	4243	377	4620	23009	20%
November	4360	373	4733	22685	21%
December	4466	404	5072	21522	24%

Als we de grootorde van het aantal betalingen per maand bij 1/5de ouderschapsverlof bekijken, zien we dat gemiddeld 22% van het aantal betalingen bij RVA ook een betaling aanmoedigingspremie oplevert. We kunnen er vanuit gaan dat dit ook bij 1/10de vermindering gelijkaardig zal zijn. Als we dit

mei 2016 zal men beide betalingen opnemen. Men telt dus 2 fysieke eenheden (betalingen), hoewel het hier maar 1 persoon betreft.

⁴ Bron cijfers: DWSE – februari 2020

⁵ Bron cijfers: Directie Statistieken RVA – februari 2020

toepassen op de 3.500 betalingen op kruissnelheid komen we op 770 betalingen per maand bij de aanmoedigingspremies, 708 in de privésector en 62 in de social profitsector.

De maximumduur van 1/10de onderbreking bij RVA is proportioneel tov de andere soorten onderbrekingen:

- voltijdse onderbreking: 4 maanden per kind
- halftijdse onderbreking: 8 maanden per kind
- 1/5 onderbreking: 20 maanden per kind
- 1/10 onderbreking: 40 maanden per kind

De maximumduur van de aanmoedigingspremie blijft echter ongewijzigd op 12 maanden tijdens de volledige loopbaan. Het aantal maandelijkse betalingen zal dus lager liggen gezien de maximumduur sneller opgebruikt is of reeds werd opgenomen. Dit is echter moeilijk te bepalen welke invloed dit heeft, dus maken we de berekening op basis van het voorzichtigheidsprincipe, en gebruiken we dus 770 betalingen per maand.

Daling andere onderbrekingen

Net zoals RVA, kunnen we er van uitgaan dat de invoering van een aanmoedigingspremie bij opname van 1/10de ouderschapsverlof zal leiden tot een daling van de opname van de aanmoedigingspremie bij de andere onderbrekingen, voornamelijk bij de vermindering met 1/5de.

Volgens cijfers van RVA⁶ kan men de betaling bij 1/10de onderbreking in december 2019 als volgt onderverdelen:

- 81% die voordien nog geen andere onderbreking opnamen
- 15% die voordien 1/5 onderbreking opnamen
- 3% die voordien volledige onderbreking opnamen
- 0,35% die voordien halftijdse onderbreking opnamen

IV. Ingeschatte kost⁷

Maandelijkse kost

Zoals hierboven aangehaald, gaan we uit van 770 betalingen per maand. Dit geeft volgende kost:

	Gezinssituatie	Aantal betalingen	Bedrag	Kost
Privé	Alleenst.	57	€ 83,45	€ 4.756,65
	Niet-alleenst.	651	€ 33,65	€ 21.906,15
	Totaal	662		€ 26.662,80
Social profit		108	€ 84,12	€ 9.084,96
Totaal		770		€ 35.747,76

Jaarbasis

Als we bovenstaande extrapoleren naar een jaar geeft dit:

	Gezinssituatie	Aantal betalingen	Bedrag	Kost
Privé	Alleenst.	636	€ 83,45	€ 53.074,20
	Niet-alleenst.	7.310	€ 33,65	€ 245.981,50
	Totaal	7.946		€ 299.055,70

⁶ Bron cijfers: Directie Statistieken RVA – februari 2020

⁷ Bron cijfers: berekening DWSE – februari 2020

Social profit		1.294	€ 84,12	€ 108.851,28
Totaal		9.240		€ 407.906,98

Instream vanuit andere onderbrekingen

Als we de instroom uit de andere onderbrekingen toepassen op het totaal aantal van 9.240 geeft dit:

- 81% die voordien nog geen andere onderbreking opnamen: 7.485
- 15% die voordien 1/5 onderbreking opnamen: 1.386
- 3% die voordien volledige onderbreking opnamen: 277
- 0,35% die voordien halftijdse onderbreking opnamen: 32

Dit zorgt voor een minderuitgave van:

1/5 ^{de}	Gezinssituatie	Aantal maanden	Bedrag	Kost
Privé	Alleenst.	95	€ 117,10	€ 11.124,50
	Niet-alleenst.	1.097	€ 67,30	€ 73.828,10
	Totaal	1.192		€ 84.952,60
Social profit		194	€ 168,24	€ 32.638,56
Totaal		1.386		€ 117.591,16

halftijds	Gezinssituatie	Aantal maanden	Bedrag	Kost
Privé	Alleenst.	2	€ 184,39	€ 368,78
	Niet-alleenst.	26	€ 134,59	€ 3.499,34
	Totaal	28		€ 3.868,12
Social profit		4	€ 300,14	€ 1.200,56
Totaal		32		€ 5.068,68

voltijds	Gezinssituatie	Aantal maanden	Bedrag	Kost
Privé	Alleenst.	19	€ 251,69	€ 4.782,11
	Niet-alleenst.	219	€ 201,89	€ 44.213,91
	Totaal	238		€ 48.996,02
Social profit		39	€ 566,62	€ 22.098,18
Totaal		277		€ 71.094,20

Totaal

Als we de verwachte uitgaven op jaarbasis verminderen met de ingeschatte besparing bij de andere onderbrekingen komen we tot:

	Kost jaarbasis	Besparing 1/5	Besparing halftijds	Besparing voltijds	Totale uitgaven
Privé	€ 299.055,70	€ 84.952,60	€ 3499,34	€ 48.996,02	€ 161.607,74
SP	€ 108.851,28	€ 32.638,56	€ 1.200,56	€ 22.098,18	€ 52.913,98
Totaal	€ 407.906,28	€ 117.591,16	€ 4.669,90	€ 71.094,20	€ 214.521,72

Besluit

Zoals reeds aangehaald, is het heel moeilijk te bepalen wat de budgettaire impact zal zijn gezien we niet weten hoeveel personen dit zullen opnemen en welk effect dit op de andere onderbrekingen heeft.

Volgens de inschattingen zal het om een jaarlijkse kost gaan van:

- 162 K euro voor de privésector (JD206)
- 53 K euro voor de social profitsector (JD205)

Het gaat dus om een verwaarloosbare kost t.o.v. het budget, waardoor we kunnen stellen dat het om een budget neutrale aanpassing gaat.

Afhankelijk van de impact van alle voorgaande elementen kan het zelfs leiden tot een besparing.

B. ESR-TOETS

Het voorstel heeft geen ESR-impact op de begroting en de uitvoeringsrekening ervan, niet voor het lopende begrotingsjaar en niet voor de volgende begrotingsjaren.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op de financiën van de lokale en provinciale besturen noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

E. VERDER TRAJECT

Dit ontwerp van besluit zal voor advies worden voorgelegd aan:

- de sectorale sociale partners van de private social profit (enkel ontwerp van besluit voor social profit);
- de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV).

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering;
2. de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de SERV.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw

Hilde CREVITS